

บทคัดย่อ

โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub - region: GMS) เป็นความร่วมมือระหว่าง 6 ประเทศ ประกอบด้วย ไทย สปป.ลาว กัมพูชา เวียดนาม เมียนมาร์ และจีน (เฉพาะมณฑลยูนนานและเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงหรือกวางซี) ก่อตั้งเมื่อปีพ.ศ. 2535 ริเริ่มและให้การสนับสนุนหลักโดยธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank: ADB) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิด การขยายตัวทางการค้า การลงทุน อุตสาหกรรม การเกษตร การท่องเที่ยว พลังงาน รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือด้านเทคโนโลยี โดยยุทธศาสตร์ของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) นั้นมุ่งเน้นการสร้าง ความเชื่อมโยง การสร้างชุมชนที่มีความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน และการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจโดยมีเป้าหมายสูงสุดคือให้ประชาชน 326 ล้านคนในอนุภูมิภาคนี้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นภายใต้สันติภาพที่ยั่งยืน

โครงการวิจัยเรื่อง “พลวัตของจีนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงและนัยต่อประเทศไทย” นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์และประเมินบทบาทนโยบายและกลยุทธ์ด้านเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของจีนต่อประเทศสมาชิกอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) พร้อมเปรียบเทียบกับไทย โดยมุ่งศึกษาถึงบทบาทและยุทธศาสตร์ด้านการค้า การลงทุน และการให้ความช่วยเหลือของไทยกับจีนต่อ CLMV ครอบคลุมทั้งบทบาทของภาครัฐและเอกชน บนพื้นฐานของสถานการณ์ในปัจจุบันและนโยบายที่กำหนดขึ้น ทิศนคติของสังคมท้องถิ่น ปฏิบัติการของคู่แข่งท้องถิ่น และคู่แข่งจากต่างชาติรายอื่น เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะสำหรับภาครัฐและภาคเอกชนไทยในการกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจการค้า ความสัมพันธ์ และความร่วมมือระหว่างไทยกับจีน

โดยข้อค้นพบและบทสรุปของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้คือ ประเทศจีนและประเทศสมาชิกอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) มีผลประโยชน์ร่วมกัน สำหรับจีน การพัฒนาอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) มีส่วนโดยตรงกับการพัฒนามณฑลยูนนานและกวางซี การเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) ยังเป็นหลักประกันแหล่งทรัพยากร แหล่งพลังงานใหม่ และทางออกสู่ทะเลด้านตะวันตกของจีน ขณะที่ประเทศสมาชิกอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) จะสามารถเพิ่มช่องทางการค้า ขยายตลาดในจีนตอนใต้มากขึ้น ส่วนนัยต่อประเทศไทยนั้น มีข้อดี คือ จะทำให้การเชื่อมต่อทางคมนาคมในภูมิภาคที่มีไทยเป็นศูนย์กลางเป็นจริงได้เร็วขึ้น เนื่องจากการผลักดันโครงการต่างๆ จากจีน เช่น การเชื่อมโยงด้วยรถไฟความเร็วสูง แต่ข้อเสีย คือ ในระยะยาวสินค้าไทยจะแข่งขันลำบากมากขึ้นและถูกแย่งตลาดในประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งยังต้องเผชิญกับการแข่งขันทรัพยากรธรรมชาติในอนุภูมิภาคกับจีน ทั้งนี้ รัฐบาลไทยควรมียุทธศาสตร์ขยายบทบาทการลงทุนของรัฐวิสาหกิจไทยในอนุภูมิภาค ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น/จังหวัดชายแดน สนับสนุนภาคการเงินเพื่อการลงทุนในอนุภูมิภาค ตลอดจนร่วมมือกับจีนระดับรัฐต่อรัฐในการเป็นคู่หุ้นส่วนการลงทุนในอนุภูมิภาค ส่วนภาคเอกชนไทยควรเร่งเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันให้มากขึ้นเพื่อรับมือกับสินค้าจากจีน ส่วนบางกิจการที่เข้มแข็งอาจจะไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านหรือในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดน อีกทั้งควรหันมาเน้นแข่งขันกับจีนด้วยสินค้าคุณภาพ และปรับทัศนคติจากการเป็นคู่แข่งกับจีนสู่การเป็นคู่ค้ากับจีนเพื่อก้าวเข้าไปลงทุนในกลุ่มประเทศ CLMV

